

Peisajele Agricole

Peisajele agricole se suprapun în linii mari cu ceea ce am putea numi "peisaje rurale" deoarece, tipul predominant de peisaj este în strânsă legătură cu modul rural de locuire a teritoriului.

Peisajele rurale reprezintă modalitatea cea mai completă de caracterizare a specificului teritoriului. În cadrul or peisajele agricole reprezintă doar o parte.

Principalele categorii de peisaje rurale sunt:

- a) Peisaje "naturale", cu un impact antropic redus, cuprinzând :
 - peisaje cu un covor vegetal foarte sărac, în care apare în evidență roca subadacentă, care sunt reprezentate de zonele polare, subpolare și aride (calde și temperate); expresia cea mai clară este dată de deșerturile tropicale, temperate și "deșerturile reci";
 - peisajele forestiere, foarte puțin marcate de om (Amazonia, Africa centrală)
- b) Peisajele agricole cuprinzând:
 - peisaje de pășuni și creșterea animalelor caracteristice regiunilor semideșertice și zonelor de stepe aride;
 - peisajul mediteranean care se suprapune cu regiunea agrogeografică mediteraneană, cunoscută prin culturile specifice de citrice, măslin și viță-de-vie; la acestea se adaugă culturile cerealiere relative reduse (grâu în Grecia);
 - peisaje de terenuri cultivate intensive.
 - de asemenea, există peisaje care sunt transformate într-o măsură și mai mare de om, cum ar fi anumite spații agricole, urbane, de amenajări turistice și în general, principalele areale cu o densitate foarte mare a populației.

Peisaje de pășuni și creșterea animalelor

Estul Africii

În regiunile semideșertice, deoarece au un sezon arid mai pronunțat și ploi mai puțin frecvente, pot fi cultivate numai plante puțin pretențioase, rezistente la secete precum sorgul, meiul și manioca. Culturile pentru comerț includ bumbacul și sisalul. Unde pot fi crescute vite, ele pot ajuta la perfecționarea sistemului de agricultură, însă pe marile suprafețe infestate cu mușca țețe se practică predominant succesiunea culturilor. Problema regiunilor mai uscate este anotimpul secetos îndelungat și fertilitatea scăzută a solului. El poate fi fertilizat prin succesiunea culturilor cu toate că după cultivarea pe timp de câțiva ani pământul trebuie lăsat să se odihnească pentru 20 de ani sau mai mult. În acest timp agricultorul trebuie să mențină terenul prin defrișări succesive ceea ce duce la irosirea energiei în lungi preumblări la terenuri.

Suprafețele cu o rată mai mare a ploilor se bazează pe un amestec de agricultură și creșterea animalelor. În anii în care ploaia este suficientă pentru a produce o recoltă mulțumitoare, imigranții din districtele suprapopulate venind în număr mai mare cresc șansele unui dezastru la revenirea secetei. De asemenea, creșterea terenurilor cultivate duce la reducerea păturii vegetale și accelerează eroziunea.

Pe mari suprafețe din estul Africii, ploaia nu este suficientă pentru culturi, precum în Somalia și în 70 % din Kenya unde precipitațiile nu trec de 50 cm în patru din cinci ani. În aceste regiuni singura utilitate posibilă a terenurilor este pastorală. Pe suprafețele cele mai uscate precum coasta Mării Roșii, întreaga Somalie și nord-estul Kenyei, cel mai important animal este cămila arabă, altfel vitele sunt cele mai răspândite, de obicei împreună cu turme de oi, capre și câțiva măgari. Aceste animale pot oferi carne, lapte, piele, lână sau păr, și transport. De vreme ce aceste animale pășunează sau rod, trebuie urmărite variațiile ploii și ale anotimpurilor în vederea vegetației și a apei de care depind. Acest tip de viață nomad duce la limitarea numărului de vite

și de produse care pot fi transportate, cât și a accesului la instituții precum școala sau spitalele. Vaccinarea animalelor, cât și construirea de sonde și rezervoare de apă au dat oamenilor posibilitatea de a-și mări numărul de animale, dar aceasta a dus la pășunat excesiv și respectiv la degradarea pământului și la creșterea mortalității în perioada secetoasă. O problemă este deținerea a cât mai multe animale în detrimentul pământului care este resursa primară. Astfel, interesul de a menține pășunea scade considerându-se că va fi folosită de turma altcuiva. De asemenea, păstorul este conștient că această conservare experimentală poate distruge turma, dar respinge alte alternative din cauza tradițiilor culturale.

Zonele semiaride ale coastei Eritreei, Somalia, nordul Kenyei, și în regiunea Ogaden a Etiopiei sunt ocupate în cea mai mare parte cu soluri uscate relativ acoperite de plante. Solurile roșii sunt bogate în fier și sunt de o valoare agricolă medie dacă sunt irigate. Mai puțin fertile sunt solurile bătrâne și cu foarte multe plante sălbatice, precum în Tanzania.

Asia Centrală

Stepa, amestecată cu deșertul, munții, pământul acoperit de verdeață ori cultivat, a determinat ușor legături inevitabile între nomazi și agricultori prin structura sa.

Fauna regiunilor semideșertice de la nord și nord-est de Marea Caspică este influențată de stepa și deșertul între care se află. Acolo viețuiesc două tipuri de antilope (saiga și jaran), marmotele (rozătoare de nisip), și viezurele de nisip. Există multe reptile precum șopârlele, șerpii (cobra și boa de stepă), și broaște țestoase, insecte precum scorpioni, păianjeni karakurt, periculoase pentru om și cămile.

Zonele de vegetație ale stepii se regăsesc mai degrabă în sudul Rusiei și Ucraina, deși se extind de asemenea până la Dunăre, iar vegetația semideșertică caracterizează solurile uscate din apropierea nordului și nord-vestului malurilor Mării Caspice.

Peisajul mediteranean

În Europa Mediteraneană există la adăpostul rămășițelor pădurilor munților, animale precum caprele sălbatice, oile sălbatice (oița de Corsica și Sardinia), pisicile sălbatice, și mistreți. Reptile sunt comune acestor locuri prin șerpi (vipere), șopârle și broaște țestoase, dar păsări sunt puține.

Vegetația mediteraneană include păduri, arbuști (maquis), formați din diverși copaci, arbuști și plante aromate. Asemenea arbuști sunt dispersați din cauza secetei din timpul verii, mai ales în zonele unde solul este format din calcar sau unde există puțin pământ sau deloc.

Franța

De-a lungul secolelor, adaptarea umană la mediul variat al Franței a dus la apariția a două mari tipuri de peisaje: mediteranean și de terenuri cultivate intens. Astfel că Franța conține peste 30 mil. hectare de suprafață agricolă și mai mult de jumătate este utilizat pentru culturile arabile, circa 40% este format din pășuni și 4% este utilizat pentru culturi permanente precum podgorii și livezi. Suprafețele unde se practica agricultura sunt localizate predominant în nordul și vestul țării, și în jurul Parisului. Pășunile se află în regiunile vestice ale Basse-Normandiei. Iar marile suprafețe destinate cultivării permanente se află în regiunile mediteraneene.

Zona mediteraneană este recunoscută pentru producția sa de fructe (mere, pere și piersici), dar se cultivă de asemenea; și sunt crescute turme de oi.

Peisajul de terenuri cultivate intensiv

În prezent, în multe țări dezvoltate ale lumii, industria s-a generalizat în teritoriu, pe țărmul estic al S.U.A., în majoritatea porturilor japoneze, de pe țărmurile Angliei, Germaniei,

Franței de vest și Italiei de sud. Aceasta a atras după sine mari transformări în peisajul geografic al locurilor, în modificarea funcțiilor economice ale multor regiuni, în deplasarea forței de muncă rurale spre diferite centre, cu consecința urbanizării în ritm rapid a multor țări din lume.

Europa

Sub influență antropică mediul Europei s-a schimbat și sub influența Orientului Mijlociu, unde își au originile agricultura și domesticirea animalelor, europenii au schimbat peisajul pentru a servi scopurilor lor economice și sociale cu prețul dispariției unor elemente sălbatice. Natura sălbatică a supraviețuit cu greu și în ultimul moment s-au luat măsuri de păstrare a acesteia.

Industria, dezvoltându-se rapid și sprijinită prin marile rafinării de petrol, a trecut de marile aglomerări urbane în suburbiile acestora, apoi în micile orașe și chiar în mediul rural. Terenul arabil al Europei reprezintă 30 % din suprafața sa totală. La nivelul fiecărei țări variază de la trei cincimi în Danemarca la mai puțin de 3% în Norvegia. Industrializarea și urbanizarea Europei tind să acopere faptul că ea este de asemenea un mare producător de cereale, rizocarp (rădăcină comestibilă), ulei comestibil, fibre, fructe, animale și produse animaliere, asigurând peste 90% din producția mondială de secară, două treimi din cea de cartofi și ovăz și două cincimi din cea de grâu.

Diversitatea climatică a Europei a dus la delimitarea ariilor de producție. Astfel vinul este cultivat cu succes la sud de 50 grade latitudine nordică, măslinul este limitat la regiunile mediteraneene. Porumbul cultivat în principal pentru siloz, este recoltat mai ales în șesurile joase ale Dunării și în sud-vestul Rusiei, dar apare de asemenea în Franța și Italia. Orezul (în nordul Italiei) și fructele citrice (Spania, Sicilia, Cipru) au nevoie de irigație. Țările nordice cultivă puține cereale (în special ovăz) și se ocupă mai mult cu creșterea animalelor, mai ales vite, și producția laptelui. Cultivarea grânelor are loc în câmpia ce străbate Europa precum o curea de la estul Marii Britanii spre Urali. grâul este cultivat pe soluri mai bune, secara și ovăzul pe soluri mai sărace și mai umede. Cultivarea utilizând amestecul și rotația culturilor este foarte practică. Viticultura, deși este foarte răspândită, este cea mai importantă în Italia, Franța și Germania. În ceea ce privește plantele industriale, Rusia, Ucraina și Belarusia sunt cei mai mari producători de in, cânepă, sfeclă de zahăr (cultivată și în alte părți în rotația culturilor), și exceptând Belarusia, semințe de floarea-soarelui (pentru ulei comestibil). Tutunul este cultivat în Belarusia și este important în Bulgaria, Italia, Grecia macedoneană.

Australia

Australia deține terenuri cultivate intensiv în estul și sud-estul țării. O mare caracteristică a agriculturii australiene este accentul pus pe producția pentru export. De vreme ce cea mai importantă ramură industrială rurală se bazează pe producția de lână, creșterea oilor are de asemenea importanță deosebită. Economia agricolă a statului este susținută mult de producția de grâu, carne, produse din lapte, fructe pentru export. Această producție pentru export este foarte organizată de autoritățile statutare de piață. Zece astfel de autorități supraveghează piața grâului, produselor din lapte, cărnii, ouălor, conservelor de fructe, fructelor uscate, merelor și perelor, vinului, mierii și a lânii.

Peisajul puternic antropizat

Germania

Cea mai surprinzătoare caracteristică a așezărilor din vestul Germaniei este concentrația de ferme în sate extrem de mari, denumite *Haufendörfer*. Aceste sate sunt înconjurată de câmpuri neîngrădite împărțite în sute de fâșii. În regiunile unde există tradiția de împărțire a moștenirii, după un timp s-a ajuns la terenuri din ce în ce mai fragmentate. Astfel, satele au devenit mai

înghesuite și haotice. În regiunile unde nu există această tradiție proprietățile au o întindere mai mare.